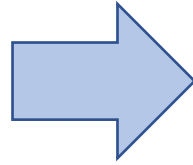
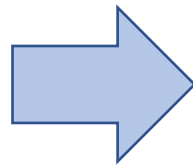




Lange, lineaire voedselketen,
landbouwer ver van consument



Samenwerking in de keten



Hernieuwde relaties tussen actoren
in de keten

Jaarthema Samenwerking doorheen de keten

Maart 2023

2 mei

Systemoefening thema

- Stand van zaken
- Systemanalyse
- Knelpunten en kennishiaten

Oktober

Bedrijfsbezoeken thema

- Goede praktijken selecteren
- Voorbeelden bezoeken

December

Bevindingen publiceren thema

- Filmpje(s)
- Magazine
- ...

Januari 2024

Beleidsnota publiceren thema

Maart 2024

Onderzoek

1 juni 2023

Netwerkmoment onderzoek

- Overzicht projectoproepen agro-ecologie en biologische landbouw
- Delen van projectideeën

November

VLAIO - onderzoeksprojecten

- Samenwerking doorheen de keten
- Andere voorstellen ...

LIVING
LAB

AGRO-ECOLOGIE
& BIOLOGISCHE
LANDBOUW

THE HOUSE OF AGROECOLOGY

A Belgian initiative to accelerate the transition

Potentiële samenwerking in Vlaio project?



THE WHY

Our dream for Belgium



A maximum of agro-ecological farmers

to ensure their survival and develop jobs in the food chains : **1/3 of farms by 2030** if focusing on conventional: 10.000 farms ~ 450.000 ha



Fair remuneration for the production of common goods

biodiversity, carbon sequestration,...



A diversified production

and increased transformation of the products in Belgium



In addition to short circuits, longer agro-ecological value chains

Associating all stakeholders: the agricultural world, product processing and distribution companies, and eaters/citizens in a **Belgian national context**



Sustainable and healthy food made available to a broader public

Our principles: Neutrality, inclusion and National scale

VERKENNEND ONDERZOEK: HOA IN VLAAMSE CONTEXT



Belang van context in ontwikkeling: verwachtingen, standpunten, praktijken actoren uit agrovoedingssysteem (VI ↔ Wal)
Belang van vroege betrokkenheid van de landbouwers!



Keuze en ontwikkeling van tool/indicatoren

- **Waarom?** management / leren / monitoring-certificering, communicatie
- **Wat?** dimensies/principes van agro-ecologie, flexibiliteit
- **Hoe?** assessment – interpretatie – verbeteringsstrategiën

VERKENNEND ONDERZOEK: HOA IN VLAAMSE CONTEXT



Nood aan verkennende studie:

- ✓ **Context- en stakeholderanalyse in Vlaanderen: interesse, rol, noden, ...**
- ✓ **Meerwaarde**
- ✓ **Ontwikkelen van tools**
- ✓ **Andere?**



VLAIO LA traject – November 2023

Partners?

Stand van zaken onderzoek en lopende samenwerkingen

Presentaties van
Philippe Baret
Maarten Crivits
Rico Lab

LEVEL 5

Een nieuw wereldwijd voedselsysteem, op basis van participatie, plaatselijkheid, billijkheid en rechtvaardigheid

LEVEL 4

Herverbinden van consumenten en landbouwers in voedselnetwerken met meer directe verbindingen

NIVEAU 3

Heronwerpen van het agro-ecosysteem op basis van ecologische processen

NIVEAU 2

Substitutie: vervang producten en praktijken die veel externe inputs vergen en/of veel milieu-impact hebben door agro-ecologische alternatieven

NIVEAU 1

Efficiënter gebruik van inputs en vermindering van het gebruik van dure, schaarse of voor het milieu schadelijke inputs

10 EERLIJKHEID

Waardige en degelijke bestaansmiddelen voor alle actoren in het voedselsysteem, in het bijzonder voor kleinschalige producenten, op basis van eerlijke handel, eerlijke tewerkstelling en eerlijke behandeling van intellectuele eigendomsrechten.

**9 SOCIALE WAARDEN EN VOEDINGSPATRONEN**

Voedselsystemen op basis van cultuur, identiteit, traditie en sociale en gendergelijkheid van lokale gemeenschappen, om te komen tot gezonde, gevarieerde, seizoensgebonden en cultureel aangepaste voedingspatronen.

**8 CO-CREATIE VAN KENNIS**

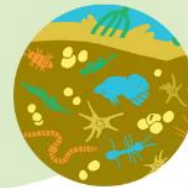
Co-creatie en horizontale uitwisseling van kennis, zoals lokale en wetenschappelijke innovatie, vooral door uitwisseling tussen landbouwers.

**7 ECONOMISCHE DIVERSIFICATIE**

Diversifieer het landbouwinkomen, door te zorgen voor meer financiële onafhankelijkheid van kleinschalige landbouwers en meer kansen op toegevoegde waarde, en hen tegelijkertijd in staat te stellen om in te spelen op de vraag van consumenten.

**6 SYNERGIE**

Bevorder positieve ecologische interactie, synergie, integratie en complementariteit tussen de elementen van agro-ecosystemen (planten, dieren, bomen, bodem, water)

**4 GEZONDE DIEREN**

Waarborg de gezondheid en het welzijn van dieren.

3 GEZONDE BODEM

Behoud en versterk de bodemgezondheid en bodemfuncties, om plantengroei te verbeteren, door organisch materiaal in te brengen en de biologische activiteit in de bodem te verbeteren.

11**VERBINDING**

Nabijheid en vertrouwen tussen producenten en consumenten, door eerlijke en korte ketens te bevorderen en door voedselsystemen opnieuw te integreren in lokale economieën.

**1****RECYCLEREN**

Gebruik liefst lokale hernieuwbare hulpbronnen en sluit zoveel mogelijk de kringlopen van voedingsstoffen en biomassa.

**2****INPUTS VERMINDEREN**

Verminder of vermijd afhankelijkheid van aangekochte inputs en wordt zoveel mogelijk zelfvoorzienend.

**13 PARTICIPATIE**

Sociale organisatie en een grotere deelname aan de besluitvorming door voedselproducenten en consumenten, ter ondersteuning van gedecentraliseerd bestuur en lokaal aanpassingsgericht beheer van landbouw- en voedselsystemen.

**12 BEHEER VAN LAND EN NATUURLIJKE HULPBRONNEN**

Verbeterde institutionele regelingen, inclusief erkenning en ondersteuning van boeren als duurzame beheerders van natuurlijke en genetische hulpbronnen.



Tool : List of criteria for defining a 'fair price'

10

Production and market criteria

1. Higher than conventional prices

2. Consistent with the production costs.

3. Allows for a fair farmers' revenues level.

4. Consideration for the added value compared to other crops.

Comparison to other options for the rotation
How to assess the added value? What about the externalities/environmental benefits?

5. Consumer acceptability of the price.

Chain development criteria

6. Allows for investments.

7. Risk-sharing and premium for innovation/risk taking.

8. Stability and/or reassessment of price.

Relationship between actors

9. Transparency.

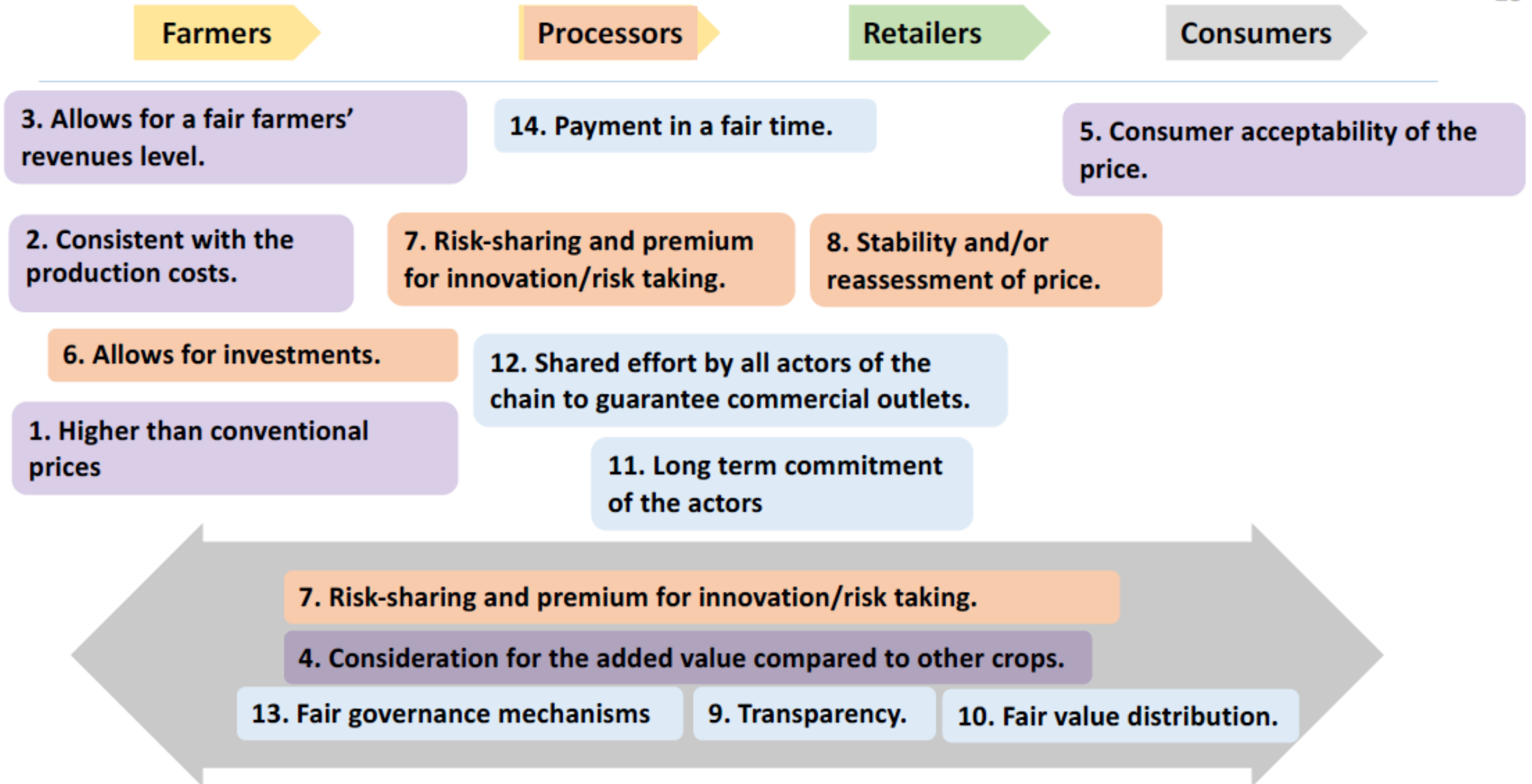
10. Fair value distribution.

11. Long term commitment of the actors

12. Shared effort by all actors of the chain to guarantee commercial outlets.

13. Fair governance mechanisms

14. Payment in a fair time.

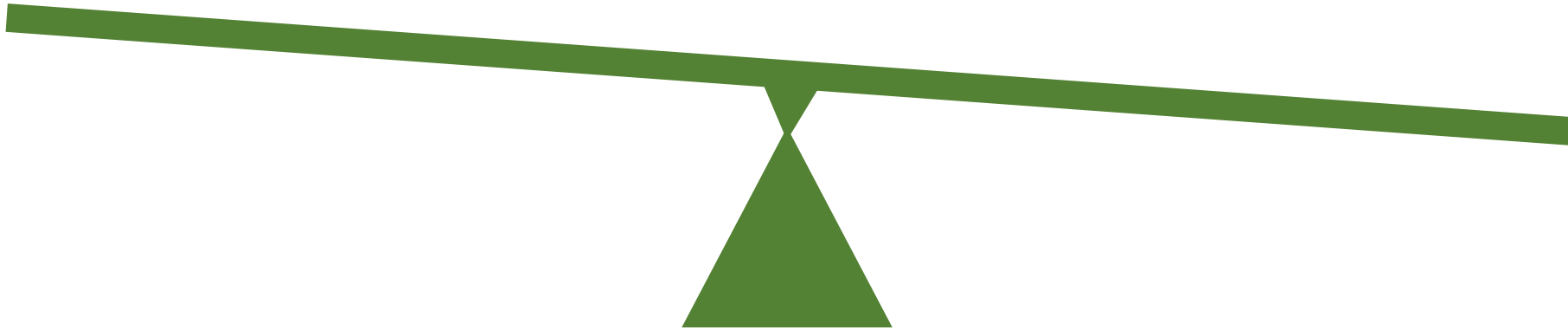


EEN KETEN VAN KORTE KETEN



Boeren
Verwerkers
Handelaars
Buurtwinkels
Keukens
Burgers
Consumenten

kantelpunt naar meer samenwerking
en collectief denken in de korte keten



⇒ Twee mogelijke strategieën:

1. het durven in vraag stellen van het individualisme
2. het leren van bestaande samenwerking,
nagaan hoe de condities voor samenwerking kunnen worden gemaximaliseerd

SUCCESFACTOREN
KORTE KETEN

ILVO Steunpunt
KORTE KETEN

Samenwerking is
1 van de 4
bedrijfsgebonden
succesfactoren
van korte keten
landbouw

[Guiot, 2022](#)



Leren uit bestaande vormen van samenwerking

1. Boeren die elkaars producten kopen
2. Samenwerking tussen landbouwer die samen naar de markt gaan
3. Gedeelde verwerkingsunit voor landbouwers
4. Korte keten supermarkt
5. Korte keten distributieplatform
6. Coöperatie van consumenten en producenten

Rol van overheden en kennisinstellingen

Telkens ondersteuning van een lokale overheid / een lokale universiteit / groep van burgers

1. Promotie van de korte keten
2. Organiseren match-making event
3. Organiseren kennis kennisdeling: inspiratietocht, diepteontmoeting
4. Organiseren werksessies
5. Voorzien van ruimte voor lokale producenten
6. Eigen afzetmarkten - openbare aanbestedingen
7. Middelen voor samenwerking - subsidies

Systemanalyse knelpunten

Waarom is samenwerking in de keten nodig?

- Samen Investerings aangaan (verwerking, logistiek, productie, ...)
- Efficiëntie en logistiek verbeteren in samenwerking met verwerkers en afnemers.
- Via samenwerking kunnen afspraken gemaakt worden om een diversiteit te kunnen aanbieden in producten. Korte ketenbedrijven kunnen beter (flexibeler) omgaan met diverse teeltpraktijken.
- Diversiteit aan competenties kunnen gespreid worden over meerdere personen of bedrijven.

Uitdagingen voor de korte keten

1. Tijdsgebrek consument
2. Prijs voor voeding
3. Individualisme bij landbouwers, verwerkers en afnemers
4. Onbewustzijn over impact voedselproductie op milieu en klimaat
(~een product is meer dan zijn prijs)
5. Diversiteit aan praktijken in de korte keten

Ketenontwikkeling



Case oliepompoen
Kathelijne Ferket

